

Aanvullend onderzoek beschermde flora en fauna In het kader van de Flora- en faunawet

Plangebied: Boveneindselaan, Krimpen a/d IJssel

Opstellers: K. van Veen

Aanvullend onderzoek beschermde flora en fauna In het kader van de Flora- en faunawet

Ondertitel	Plangebied: Boveneindselaan, Krimpen a/d IJssel
Opsteller	K. van Veen
Datum	4 augustus 2015
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20150713v01
Aantal pagina's	31
Opdrachtgever	Gemeente Krimpen aan den IJssel
Contactpersoon	H. Dijk
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Veen, K., van, 2015. Aanvullend veldonderzoek beschermde flora en fauna. In het kader van de Flora- en faunawet. Plangebied: Boveneindselaan, Krimpen a/d IJssel. Rapportkenmerk ER20150713v01. Ecoresult, Dordrecht.

Ecoresult
Schipbeekstraat 148
3313 AS Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Onderzoeksvragen.....	5
1.3 Leeswijzer.....	6
2 Werkwijze	7
2.1 Werkstappen	7
2.2 Toelichting onderzoek	7
3 Omschrijving plangebied	13
4 Onderzoeksresultaten.....	15
4.1 Waterdrieblad.....	15
4.2 Huismus.....	15
4.3 Bittervoorn.....	15
4.4 Kleine modderkruiper.....	16
4.5 Platte schijfhoren.....	16
4.6 Overige soorten	16
4.7 Samenvatting onderzoek	16
5 Activiteiten	17
5.1 Voorgenomen werkzaamheden.....	17
5.2 Nieuwe situatie	17
5.3 Wettelijk belang	18
6 Effectbeoordeling en toetsing.....	21
6.1 Afwezig.....	21
7 Conclusies en aanbevelingen.....	23
7.1 Conclusies.....	23
7.2 Aanbevelingen.....	23
8 Geraadpleegde bronnen	25
8.1 Literatuur.....	25
8.2 Internet.....	25
Bijlage 1 Toelichting Flora- en faunawet.....	27

1 Inleiding

Op verzoek van gemeente Krimpen aan den IJssel heeft Ecoresult een aanvullend veldonderzoek uitgevoerd naar vaatplanten (waterdrieblad), huismus, vissen (bittervoorn en kleine modderkruiper) en weekdieren (platte schijfhoren).

Het onderzoek is uitgevoerd in plangebied: Bovenindselaan, Krimpen a/d IJssel, gelegen binnen de bebouwde kom van Krimpen a/d IJssel, langs de Hollandsche IJssel, gemeente Krimpen a/d IJssel. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in Afbeelding 3.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het uitvoeren van het aanvullend onderzoek is een quickscan flora en fauna (Meurs, van, A., 2015. Quickscan flora en fauna. In het kader van de Flora- en faunawet. Plangebied Bovenindselaan, Krimpen a/d IJssel. Rapportkenmerk ER20141229v02. Ecoresult, Dordrecht) waaruit blijkt dat als gevolg van voorgenomen werkzaamheden in het plangebied schadelijke effecten op vaatplanten, huismus, vissen en weekdieren kunnen ontstaan. Hierdoor kan de Flora- en faunawet worden overtreden. Aanvullend onderzoek is uitgevoerd naar:

- De aanwezigheid van groeiplaatsen van waterdrieblad.
- Het voorkomen van bittervoorn en kleine modderkruiper, conform de Soortenstandaard Bittervoorn en de Soortenstandaard Kleine Modderkruiper. Onderzocht zijn de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied.
- Het voorkomen van platte schijfhoren, conform de Handleiding Slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen. (Stichting Anemoon, 2009). Onderzocht zijn de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied.
- De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van huismus binnen het plangebied conform de condities en methodiek van de Soortenstandaard huismus.

1.2 Onderzoeksvragen

Voor het onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn waterdrieblad, kleine modderkruiper, bittervoorn, platte schijfhoren en/of huismus aanwezig?

2. Welke functie heeft het gebied voor de betreffende soorten?
3. Wat is de omvang en duurzame in staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van de betreffende soorten?
4. Blijft de functionaliteit van de groeiplaatsen, voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
5. Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
6. Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
7. Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage worden achtereenvolgens de werkwijze, het plangebied, de onderzoeksresultaten, de activiteiten, de effectbeoordeling, toetsing aan de wet en afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

2 Werkwijze

2.1 Werkstappen

De onderzoeksvragen (hoofdstuk 1) voor het aanvullend veldonderzoek beschermde flora en fauna worden beantwoord op basis van 4 werkstappen:

1. Veldonderzoeken van de aan- of afwezigheid.
2. Bepalen en onderbouwen van het wettelijke belang van de activiteiten.
3. Bepalen van het schadelijke effect op de functionaliteit van de voortplantingsplaats of vaste rust- en verblijfplaats.
4. Bepalen van het schadelijke effect op de gunstige staat van instandhouding.

Deze aanpak is gebaseerd op de relevante soortenstandaards en de voor de betreffende soorten beschikbare ecologische informatie.

2.2 Toelichting onderzoek

Het gebied waar onderzoek is verricht is groter dan het plangebied. Hierdoor is een goede effectbeoordeling mogelijk.

Er is voor het onderzoek geen gebruik gemaakt van bestaande gegevens.

Tijdens de bezoeken waren de weersomstandigheden ideaal voor het inventariseren van de betreffende soortgroepen (zie Tabel 1). De gegevens over de weersomstandigheden zijn afkomstig van het KNMI, station Rotterdam.

Datum	Moment	Bewolking	Temperatuur	Windrichting	Windkracht
15-04-2015	Overdag	Onbewolkt	17 °C	W	2 Bft
07-05-2015	Overdag	Zwaar bewolkt	15 °C	WZW	3 Bft

Tabel 1: Gemiddelde weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken

2.2.1 Waterdrieblad

Door voorliggend onderzoek is de volgende functie voor waterdrieblad onderzocht:

- Groeiplaatsen

Het onderzoek naar waterdrieblad heeft plaatsgevonden op 15 april 2015 en 7 mei 2015. Tijdens dit

veldonderzoek zijn de watergangen visueel onderzocht op aanwezigheid van de soort. Het onderzoek heeft plaatsgevonden binnen de gunstige periode voor onderzoek naar waterdrieblad. Waterdrieblad bloeit in de maanden mei en juni en is in de maand april in vegetatieve toestand goed te herkennen. Het onderzoeksgebied voor waterdrieblad is weergegeven in Afbeelding 1).

2.2.2 Kleine modderkruiper

Door voorliggend onderzoek zijn de volgende functies voor kleine modderkruiper onderzocht:

- Voortplantingsplaatsen.
- Functioneel leefgebied.

Het onderzoek naar kleine modderkruiper werd uitgevoerd volgens een gestandaardiseerde methode, zoals beschreven in de Handleiding NEM-Meetnet Beek- en Poldervissen (Spikmans, 2010) en de soortenstandaard voor de kleine modderkruiper¹. Er is op één moment in het plangebied vanaf de oever gevisd (7 mei 2015). Het onderzoek is uitgevoerd binnen de gunstige periode van inventarisatie voor beschermde vissoorten, zoals vermeld in de soortenstandaard kleine modderkruiper (april-oktober). Alle waarnemingen worden op 10 meter nauwkeurig ingevoerd. Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van een RAVON steeknet. Het onderzoeksgebied voor kleine modderkruiper is weergegeven in Afbeelding 1).

2.2.3 Bittervoorn

Door voorliggend onderzoek zijn de volgende functies voor bittervoorn onderzocht:

- Voortplantingsplaatsen.
- Functioneel leefgebied.

Het onderzoek naar bittervoorn werd uitgevoerd volgens een gestandaardiseerde methode, zoals beschreven in de Handleiding NEM-Meetnet Beek- en Poldervissen (Spikmans, 2010) en de soortenstandaard voor de bittervoorn². Er is op één moment in het plangebied vanaf de oever gevisd (7 mei 2015). Het onderzoek is uitgevoerd binnen de gunstige periode van inventarisatie voor beschermde vissoorten, zoals vermeld in de soortenstandaard bittervoorn (april- oktober). Alle waarnemingen worden op 10 meter nauwkeurig ingevoerd. Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van

1 <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

2 <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

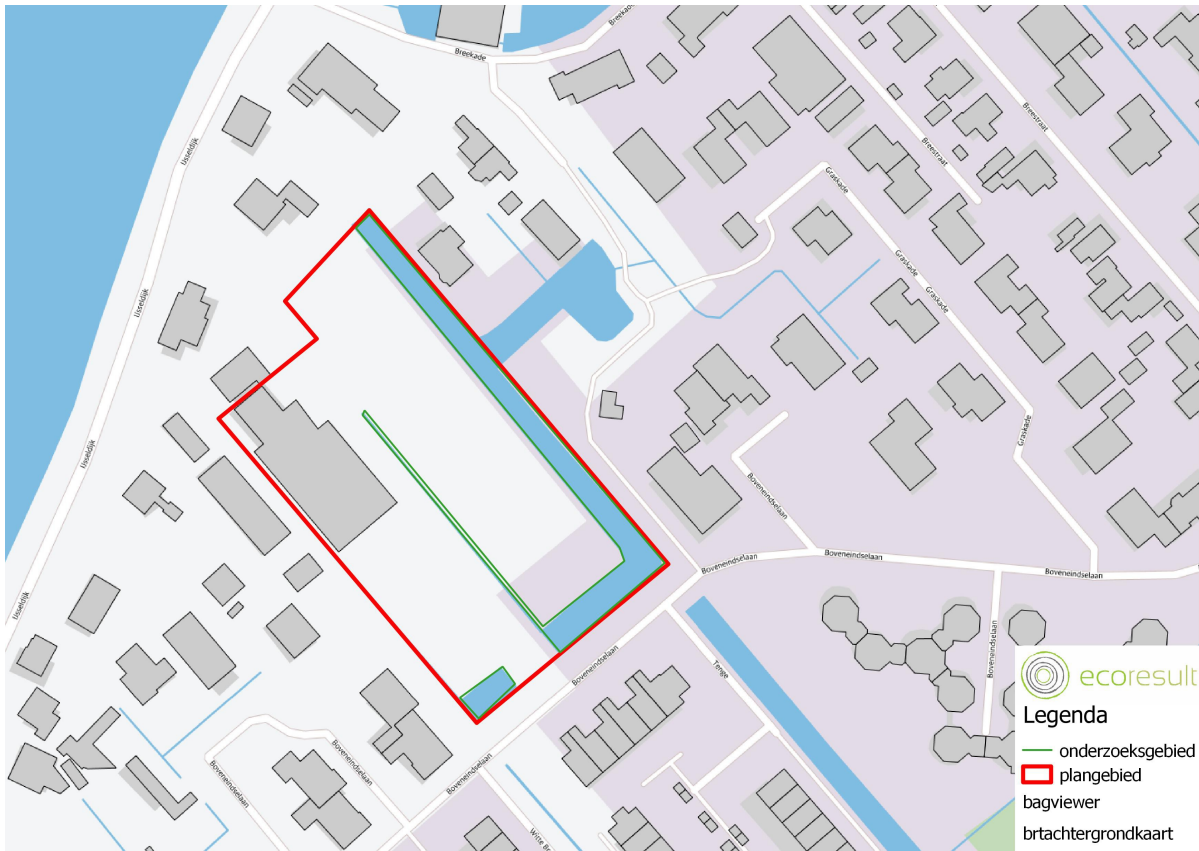
een RAVON steeknet. Het onderzoeksgebied voor bittervoorn is weergegeven in Afbeelding 1).

2.2.4 Platte schijfhoren

Door voorliggend onderzoek zijn de volgende functies voor platte schijfhoren onderzocht:

- Voortplantingsplaatsen.
- Functioneel leefgebied.

Het onderzoek naar platte schijfhoren is uitgevoerd volgens een gestandaardiseerde methode, zoals beschreven in de voor weekdieren opgestelde handleidingen (Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling, R.H. de Bruyne. 2009. Slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen. Stichting Anemoon, Bennebroek) en de voor de platte schijfhoren beschikbare ecologische informatie. Het onderzoek naar platte schijfhoren kan jaarrond worden uitgevoerd. Voor onderzoek naar schijfhoren volstaat één veldbezoek om de daadwerkelijke aan- of afwezigheid vast te stellen. Er is op één moment in het plangebied vanaf de oever gevist (7 mei 2015). Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van een RAVON steeknet met een maaswijdte van 3mm. Dit net is geschikt voor onderzoek naar de platte schijfhoren. De volgroeide exemplaren hebben een doornsede van circa 6mm en een dikte van 0,8mm. Alle waarnemingen worden op 10 meter nauwkeurig ingevoerd. Aangetroffen schijfhorens worden bemonsterd en later met een loep gedetermineerd. Het onderzoeksgebied voor platte schijfhoren is weergegeven in Afbeelding 1).

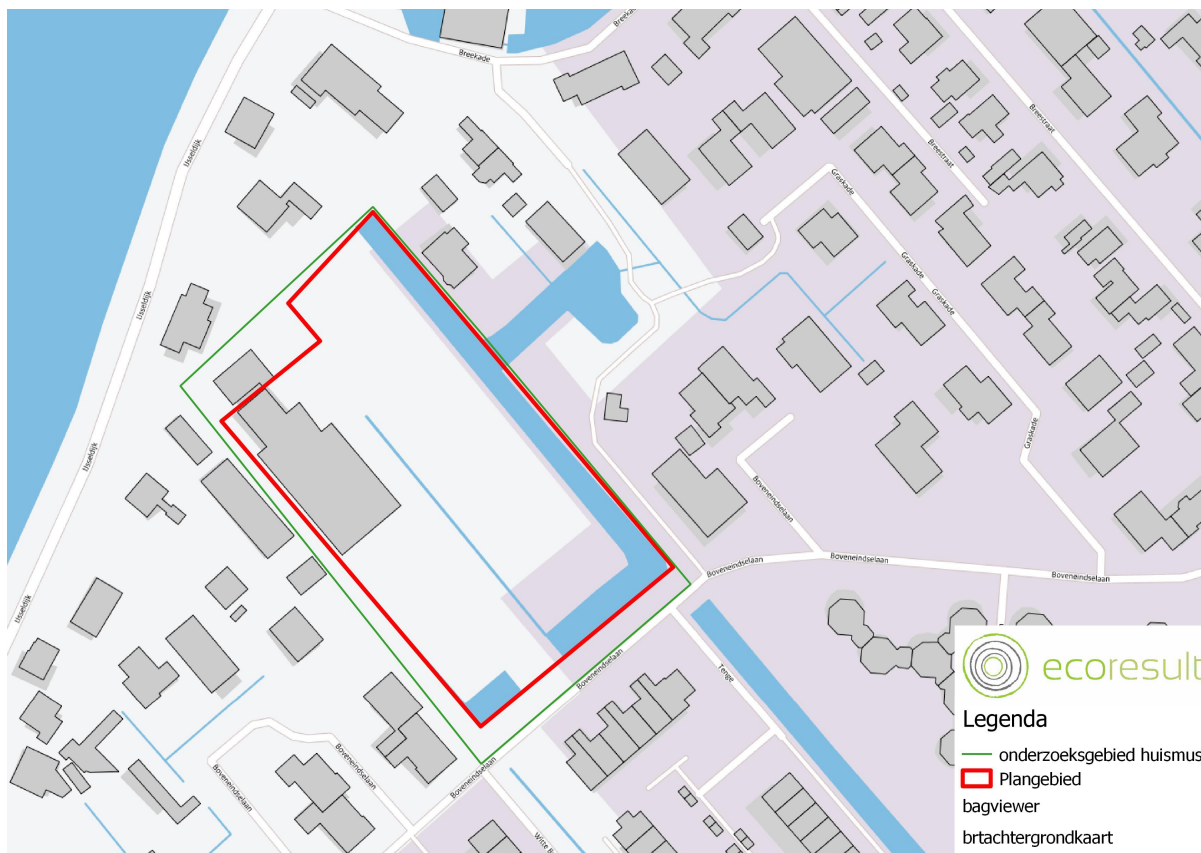
Afbeelding 1: Het onderzoeksgebied voor waterdrieblad, kleine modderkruiper, bittervoorn en platte schijfhoorn is groen omlijnd. Kaartbron: PDOK

2.2.5 Huismus

Door voorliggend onderzoek zijn de volgende functies voor huismus onderzocht:

- Voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen
- Functioneel leefgebied (foerageergebied en schuilmogelijkheden).

De veldonderzoeken naar huismus zijn uitgevoerd door B. Verhoeven, ecooloog bij Ecoresult. Hij heeft aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van huismus. Het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens een gestandaardiseerde methode, zoals beschreven in de Soortenstandaard huismus. Het onderzoek heeft plaats gevonden op 15 april 2015 en 7 mei 2015. Het onderzoeksgebied voor huismus is weergegeven in Afbeelding 2).

Afbeelding 2: Onderzoeksgebied huismus groen omlijnd. Kaartbron: PDOK

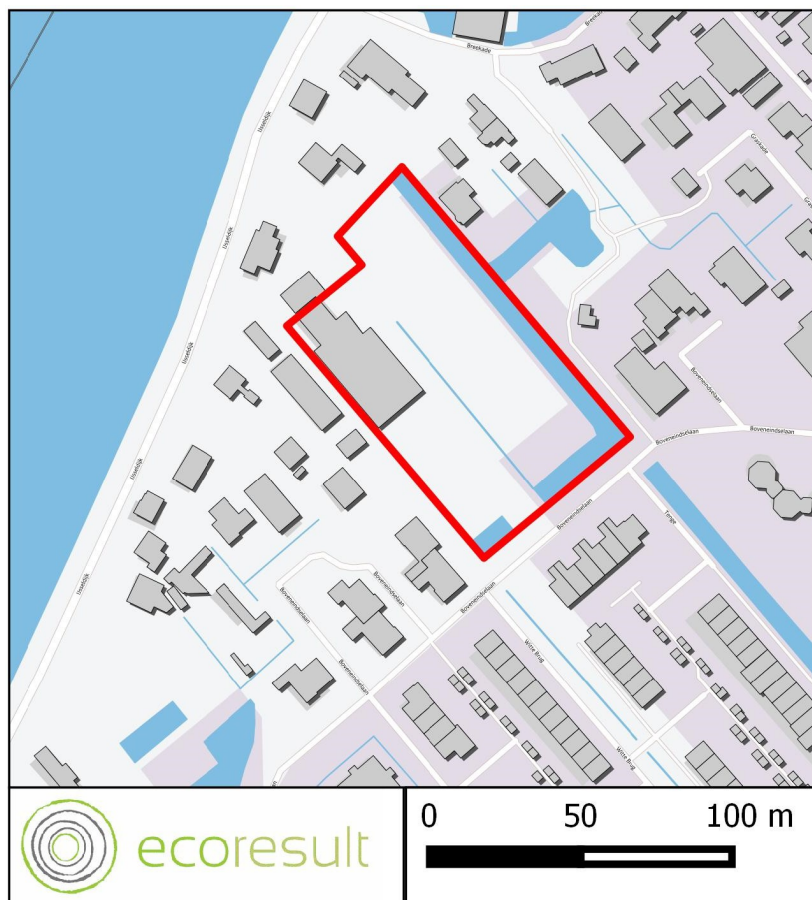
2.2.6 Volledigheid onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor de verschillende onderzoeken geldende standaarden. De onderzoeksperiode voor al de betreffende soorten is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Flora- en faunawet vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook voldoende invulling gegeven. Wat betreft dit onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3 Omschrijving plangebied

Het plangebied:

- Betreft een voormalig bedrijfsperceel van een tuincentrum en hoveniersbedrijf.
- Er staat een schuur. Deze houten schuur heeft een stenen fundering, zwart planken zijgevels en enkelsteens kopgevels, zadeldak met dakpannen. Tussen de noordzijde van het gebouw en het aangrenzende gebouw ten noorden ervan is een ruimte van nog geen 0,5 meter. Kelders en kruipruimten zijn voor zover bekend niet aanwezig.
- Aan de zuidgevel van de schuur staat een glazen kas.
- Het plangebied wordt aan de zuidzijde ontsloten middels een dam over een sloot. Onder deze dam is geen duiker aanwezig.
- Centraal in het plangebied ligt een 3 meter brede sloot, waterdiepte circa 0,5 meter. In deze sloot is watervegetatie aanwezig en langs de sloot is oevervegetatie aanwezig. Het water is helder. Deze sloot loopt langs de zuid- en oostzijde van het plangebied breder (4- 5 meter breed) door en sluit direct aan op open water ten oosten van het plangebied waarna de watergang niet verder in verbinding staat met andere watergangen. De bodem van de watergang is volledig bedekt met flap, bladafval en takken.
- Aan de zuidzijde en westzijde liggen ook sloten met een breedte van 4 meter. De sloot aan de westzijde en zuidwestzijde is volledig bedekt met kroos en staat vanwege de aanwezigheid van een dammetje niet in verbinding met de overige watergangen binnen en ten oosten van het plangebied die niet bedekt zijn met kroos.
- Het overig deel van het plangebied is onbebouwd en is begroeid met verwilderde vegetatie (braamstruweel, bamboestruiken, hoog opgaande gewassen (kweek) en diverse kleine en grote bomen met variabele diktes (ceders, cypressen, en andere exotische naaldbomen, els, zomereik, wilg, haagbeuk, hulst). De kruidenvegetatie bestaat uit inheemse soorten van voedselrijke bodem (grote brandnetel, diverse soorten wikke, bijvoet, riet, margriet, paardenbloem) en diverse exotische gekweekte soorten.

Afbeelding 3: Ligging plangebied rood omlijnd. Kaartbron: PDOK.

4 Onderzoeksresultaten

4.1 *Waterdrieblad*

4.1.1 Afwezig

Binnen of direct grenzend aan het plangebied zijn geen groeiplaatsen van waterdrieblad vastgesteld waardoor de aanwezigheid van deze functie is uitgesloten.

4.2 *Huismus*

4.2.1 Afwezig

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of is functioneel leefgebied van huismus aangetroffen waardoor de aanwezigheid van deze functies is uit te sluiten. Er zijn daarnaast geen individuen van huismus in of direct rondom het plangebied aangetroffen.

4.3 *Bittervoorn*

4.3.1 Afwezig

Binnen het plangebied is op één moment binnen de gunstige periode voor onderzoek naar bittervoorn gevestigd. Hoewel het habitat geschikt is zijn gedurende het onderzoek binnen het plangebied en de watergang ten noorden van het plangebied geen bittervoorns aangetroffen. Doordat bittervoorn tijdens het onderzoek niet is aangetroffen is de aanwezigheid van voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen en (essentieel) functioneel leefgebied van de soort uitgesloten.

4.4 *Kleine modderkruiper*

4.4.1 Afwezig

Binnen het plangebied is op één moment binnen de gunstige periode voor onderzoek naar kleine modderkruiper gevist. Hoewel het habitat geschikt is zijn gedurende het onderzoek binnen het plangebied en de watergang ten noorden van het plangebied geen kleine modderkruipers aangetroffen. Doordat kleine modderkruiper tijdens het onderzoek niet is aangetroffen is de aanwezigheid van voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen en (essentieel) functioneel leefgebied van de soort uitgesloten.

4.5 *Platte schijfhoren*

4.5.1 Afwezig

Gedurende het onderzoek zijn binnen of direct grenzend aan het plangebied geen platte schijfhorens aangetroffen waarmee het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen is uitgesloten.

4.6 *Overige soorten*

Tijdens het veldonderzoek zijn twee algemeen voorkomende vissoorten waargenomen: tiendoornige stekelbaars en snoek.

4.7 *Samenvatting onderzoek*

Soortgroep	Soort	Functie	Tabel	Opmerking	Locatie
Vogels	Huismus	-	3	Afwezig	-
Vissen	Kleine modderkruiper	-	2	Afwezig	-
Vissen	Bittervoorn	-	3	Afwezig	-
Vaatplanten	Waterdrieblad	-	2	Afwezig	-
Weekdieren	Platte schijfhoren	-	3	Afwezig	-

Tabel 2: Samenvatting soorten

5 Activiteiten

5.1 *Voorgenomen werkzaamheden*

Het plangebied wordt als woonwijk ingericht (Bron: Rho adviseurs, 2014). Hiervoor wordt:

- Gekapt: bomen en struiken.
- Gesloopt: de bebouwing wordt afgebroken.
- Gedempt: de watergang centraal in het plangebied wordt gedempt.
- Egalisatie: het terrein wordt bouwrijp opgeleverd, puin en andere opslag worden verwijderd.

5.2 *Nieuwe situatie*

In de nieuwe situatie is zijn 9 vrijstaande grondgebonden woningen aanwezig, met tuinen, parkeerplaatsen en een openbare weg (Afbeelding 4). Ontsluiting vindt plaats vanuit de Boveneindselaan (Bron: Rho adviseurs).

Afbeelding 4: Stedenbouwkundige schets met voorstel voor de nieuwe situatie. Bron: opdrachtgever.

5.3 Wettelijk belang

De activiteiten kunnen naar verwachting worden geplaatst onder het wettelijke belang:

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (belang j).

De nieuwbouw van 9 woningen valt onder het belang j. Naast belang j is er voor dit project geen belang uit de habitatrichtlijn van toepassing. Het project dient geen groter maatschappelijk doel zoals het vergroten van de werkgelegenheid of het verstrekken van essentieel benodigde woonvoorzieningen.

Andere voorbeelden van activiteiten die onder het belang j ruimtelijke inrichting of ontwikkeling kunnen worden geplaatst zijn: een natuurontwikkelingsproject, aanleg van een weg, stadswijk of bedrijvenpark, bouw of verbouwing van een gebouw, het verdubbelen van een wateronttrekking.

De andere wettelijke belangen betreffende:

- Bescherming van flora en fauna (belang b).

- Veiligheid van het luchtverkeer (belang c).
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d).
- Dwingende reden van groot openbaar belang (belang e).
- Bestendig beheer en onderhoud in de land- en bosbouw (belang h).
- Bestendig gebruik (belang i).

6 Effectbeoordeling en toetsing

De effectbeoordeling en toetsing voor beschermde tabel 2 en 3-soorten die potentieel in een plangebied aanwezig zijn wordt verricht aan de hand van:

- Stappenplan Diersoorten op bijlage IV Habitatrichtlijn.
- Stappenplan soorten op bijlage 1 tabel 2.
- Stappenplan voor vogels.

Op basis van de betreffende stappenplannen beoordeelt bevoegd gezag (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland).

6.1 *Afwezig*

Binnen het plangebied zijn geen groeiplaatsen, voortplantingsplaatsen, vaste rust- en verblijfplaatsen of functioneel habitat van waterdrieblad, huismus, bittervoorn, kleine modderkruiper en platte schijfhoren aangetroffen. Schadelijke effecten door de voorgenomen werkzaamheden treden niet op waardoor de Flora- en faunawet niet wordt overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet nodig.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 *Conclusies*

Op verzoek van gemeente Krimpen aan den IJssel heeft Ecoresult een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar vaatplanten (waterdrieblad), huismus, vissen (bittervoorn en kleine modderkruiper) en weekdieren (platte schijfhoren). Het onderzoek is uitgevoerd in plangebied: Boveneindselaan, Krimpen a/d IJssel, gelegen binnen de bebouwde kom van Krimpen a/d IJssel, langs de Hollandsche IJssel. Aanleiding van dit onderzoek is het voornemen om 9 vrijstaande woningen te bouwen. De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde flora en fauna. De Flora- en faunawet kan hierdoor worden overtreden. De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door een ecooloog van Ecoresult met aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van de diverse soortgroepen. Het onderzoek is uitgevoerd onder de condities en methodiek van de relevante soortenstandaards. De onderzoeksresultaten zijn samengevat in Tabel 3.

Soort	Opmerking	Functie	Tabel/beschermingsregime Ffwet
Waterdrieblad	Afwezig	-	3
Huisumus	Afwezig	-	3
Bittervoorn	Afwezig	-	3
Kleine modderkruiper	Afwezig	-	2
Platte schijfhoren	Afwezig	-	3

Tabel 3: Conclusies.

7.2 *Aanbevelingen*

7.2.1 **Zorgplicht**

De Flora- en faunawet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Dat betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar niet onzorgvuldig mee mogen omspringen. Vanuit deze gedachte is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is een

algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt. Concreet betekent dit dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Bij de aanvang van het project dient de 'Zorgplicht' Artikel 2 van de Flora- en faunawet te worden besproken.

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “inclusief inrichten voor flora en fauna”, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met de wensen van flora en fauna bij de toekomstige inrichting van het plangebied. Ecoresult kan u hierover adviseren en dit opnemen in het ecologisch werkprotocol.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 *Literatuur*

Aichele, D., R. Aichele, H.-W. Schwegler & A. Schwegler, 1982. Thieme's veldflora. 600 West- en Middeneuropese planten. Zutphen

Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling, R.H. de Bruyne. 2009. Slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen. Stichting Anemoon, Bennebroek

Spikmans, F, J. Kranenbarg, L. Soldaat, M. de Zeeuw & A van Strien, 2011. Handleiding NEM-Meetnet Beek- en Poldervissen. Stichting RAVON, Nijmegen.

Meurs, F.A. van, 2015. Quicksan flora en fauna. In het kader van de Flora- en faunawet. Plangebied: Bovenindselaan, Krimpen a/d IJssel. Rapportkenmerk ER20141229v02. Ecoresult, Dordrecht.

Rho Adviseurs en voor leefruimte. 2014. Stedenbouwkundige beoordeling en alternatieve schets locatie De Wilgen.

8.2 *Internet*

Amfibieën, reptielen en vissen
<http://www.ravon.nl/>

Weersgegevens
<https://weerstatistieken.nl/rotterdam/2015/>

Soortenstandaards
<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

Wilde planten in Nederland en België

<http://wilde-planten.nl/>

Bijlage 1 Toelichting Flora- en faunawet

Bron: mijn.rvo.nl

Soortenbescherming door Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Ongeveer 500 van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen vallen onder de bescherming van deze wet. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig.

Voor wie

De Flora- en faunawet geldt voor iedereen in Nederland.

Wat is verboden

Gaat u bouwen, slopen, dempen, saneren, aanleggen of andere activiteiten voor ruimtelijke ontwikkeling uitvoeren? Dan moet u zich eerst afvragen of er beschermde inheemse soorten aanwezig zijn. Dan is de kans groot dat u te maken krijgt met onderstaande verboden. Het is verboden:

Beschermde inheemse plantensoorten:

- te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enig andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Beschermde inheemse diersoorten:

- te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- opzettelijk te verontrusten.

Van beschermde inheemse diersoorten:

- de nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- de eieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Welke soorten zijn beschermd

Er is veel informatie over soorten beschikbaar op internet. Hieronder staat een opsomming van informatie die u nodig heeft. U bepaalt zelf of u wel of niet met een beschermde soort te maken heeft.

- Soortendatabase
In deze database staat informatie over soorten die in Nederland in het wild voorkomen en op welke manier ze worden beschermd.
- Soortenregister
Deze database geeft inhoudelijke informatie over Nederlandse planten- en diersoorten. Bij elke soort staat een uitgebreide beschrijving van onder meer verspreiding, biotoop en levenswijze.
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
In deze databank vindt u informatie over waar Nederlandse planten- en diersoorten voorkomen. Deze is beschikbaar voor bedrijven en overheden. U kunt zich hiervoor aanmelden op de website van de Gegevensautoriteit natuur.

Zorgplicht flora en fauna

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat u nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen. De zorgplicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Bij beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Wet- en regelgeving

Om de in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen is de Flora en faunawet gemaakt. In de wet zijn een aantal verboden opgenomen. Van deze verboden kan alleen onder voorwaarden worden afgeweken. Hiervoor is vrijstelling of ontheffing mogelijk. Het verschilt wel per activiteit, verbodsbepaling of soort.

Verschil vrijstelling en ontheffing

Een vrijstelling is een uitzondering op een verbod. Deze geldt voor iedereen die aan de voorwaarden van de vrijstelling voldoet. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Kaderwet

De Flora- en faunawet is een 'kaderwet'. In de wet staan alleen algemene principes en

verantwoordelijkheden. De details zijn geregeld in een groot aantal algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Sommige bepalingen uit de Flora- en faunawet komen voort uit afspraken over biodiversiteit die op internationaal en Europees niveau zijn gemaakt. Zoals:

- Vogelrichtlijn > Europese richtlijn voor het behoud van de vogelstand.
- Habitatrichtlijn > Europese richtlijn voor de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

De bepalingen over soortenbescherming die in deze richtlijnen staan, zijn opgenomen in de Flora- en faunawet. Ook bepalingen van het CITES-verdrag staan in de Flora- en faunawet. Voor meer informatie hierover gaat u naar CITES.

Waar vindt u de wet- en regelgeving

Alle wet- en regelgeving rond de Flora- en faunawet is te vinden op Overheid.nl. Bij 'Wettechnische informatie' vindt u ook alle actuele informatie over afgeleide regelgeving en wijzigingen van de Flora- en faunawet.

Tabellen soorten Flora- en faunawet

In 3 tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffwet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

Toelichting tabel I

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen

afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel II

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Toelichting tabel III

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn.

uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

- De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.